

Stand van zaken open cursuswerk beeldende vorming Gemeente Heerlen

Heerlen
Augustus 2010

Aanleiding

In het verleden is een situatie ontstaan waardoor Hee-art een deel van het open cursuswerk beeldende vorming uitvoert en door de gemeente wordt gefaciliteerd. Dit is een historisch gegroeide situatie die niet is gestoeld op vastgelegd beleid. Het is strijdig met de ASV Heerlen en het vigerende subsidiebeleid. De onzekerheid en de problemen rond de huisvesting, de ontwikkelingen in het open cursuswerk, het uitblijven van de noodzakelijke aanpassingen in het kader van onze subsidieregels en de bezuinigingen (vastgelegd in de begroting 2010 en verder) maken het nodig en wenselijk een brede situatieschets te geven.

In deze stand van zaken gaan we in op:

- de geschiedenis rond Hee-Art (2)
- hoe de situatie nu is (3)
- hoe het open cursuswerk beeldend in andere steden in onze omgeving is geregeld (4)
- de mogelijke gevolgen van het eventueel wegvallen van Hee-Art (5)
- vijf scenario's voor de toekomst van het open cursuswerk beeldende vorming, met bij elk scenario een opsomming van de plus- en minpunten (6).

2 Geschiedenis rond Hee-Art

1 januari 1993	Hee-Art opent 1 januari 1993 als stichting haar poorten op de locatie aan de Rector Driessenweg, de Muziekschool Heerlen was managementverantwoordelijk. In samenwerking met de Muziekschool Heerlen werden diverse creatieve cursussen gegeven. Er werd gewerkt vanuit een nieuw model, het kunstenaar-ondernemersmodel.
2001	Opheffing Stichting en integratie van Hee-Art in het contactpunt cultuur/evenementen (CPCE) op de Rector Driessenweg. Het CPCE maakt deel uit van de gemeentelijke organisatie.
2004	Het CPCE wordt opgeheven en de medewerkers worden opgenomen binnen de afdeling Welzijn. Een kunsthoudelijk/facilitair manager voor Hee-Art komt mee over naar Welzijn, maar voert zijn werkzaamheden op de Rector Driessenweg uit.
2005/2006	2005: Operatie Drieslag, korting met € 75.000 op het budget. In 2006 teruggedraaid.
April/juli 2006	In juli 2006 wordt op verzoek van de directeur muziekschool Heerlen met instemming van de kunstenaars van Hee-Art aan eerstgenoemde opdracht gegeven om voor Hee-Art een nieuw meerjaren bedrijfsplan te maken. In de opdracht wordt aangegeven waaraan het bedrijfsplan moet voldoen. Tevens neemt de Muziekschool Heerlen Hee-Art organisatorisch onder haar hoede en stuurt Hee-Art aan. Verdere afspraken naast het meerjaren bedrijfsplan: Hee-Art wordt een stichting of vereniging en de gemeente gaat op basis van het bedrijfsplan een subsidierelatie aan met de rechtspersoon Hee-Art. De kunstenaars van Hee-Art geven aan weinig voor deze constructie te voelen, zij achten bovendien exploitatie met subsidiebedrag van € 50.000,- niet realiseerbaar.
September 2006	Verhuizing naar de tijdelijke behuizing in de Oude Muziekschool. Het pand aan de Rector Driessenweg is niet meer in bezit van de gemeente. De docenten wijzen de hen aangeboden permanente behuizing aan de Kempkensweg af.
December 2006	Het meerjaren bedrijfsplan dat wordt aangeleverd, voldoet niet aan de opdracht en niet aan de criteria voor een meerjaren bedrijfsplan.
Januari 2007	De gemeente verstrekt opdracht aan HM-Advies om een advies uit te brengen over de toekomst van de binnen- en buitenschoolse cultuureducatie in de gemeente Heerlen en de toekomst van Hee-Art in het bijzonder. De gemeente reserveert tijdelijke middelen voor een kunsthoudelijk manager voor Hee-Art die wordt aangestuurd door de muziekschool. Tot juni 2009 voert de Muziekschool, nu als SCHUNCK*-Muziekschool deze taak uit
Juni 2009	Ontstaan van SCHUNCK*-Educatie conform het bedrijfsplan SCHUNCK*, waarbij de kunsthoudelijk manager overstapt naar SCHUNCK*-Educatie en eveneens conform het SCHUNCK* bedrijfsplan, de schoolprojecten beeldende vorming onder SCHUNCK* gaan

	vallen en Hee-Art het open cursuswerk beeldende vorming blijft verzorgen. De ambitie en doelstellingen van SCHUNCK* zijn door de Raad vastgesteld (september 2008). Hee-Art krijgt een op uitzendbasis werkende kunstinhoudelijk manager (0,3fte), een administratieve ondersteuner (0,5 fte) en een conciërge (0,5 fte)
Begroting 2010	Besloten wordt tot een korting op het budget van Hee-Art, vanaf 2011 is er € 50.000 beschikbaar en er wordt voorzien in een afbouw van het budget in de verdergaande jaren, onder de argumentatie dat het open cursuswerk beeldende vorming kostendekkend moet kunnen worden.

3. Hee-Art nu

3.1 *Verzameling Kunstenaar-docenten*

Hee-Art is een verzameling van kunstenaar-docenten die in hetzelfde gebouw als individueel cultureel ondernemer hun creatieve cursussen geven. Het is geen instituut en geen rechtspersoon. Enkele kunstenaars (4) vormen de vaste kern, sommigen blijven een tot meerdere jaren. Acquisitie voor het open cursuswerk beeldende vorming geschiedt door middel van folders, advertenties, open dagen en mond-tot-mondreclame. De schoolprojecten maken geen deel meer uit van Hee-Art, maar zijn onderdeel van SCHUNCK*-Educatie. SCHUNCK* matcht de vraag van de school aan een voor de uitvoering van de vraag geschikte kunstenaar. Een klein deel van de Hee-Art kunstenaars wordt door SCHUNCK* voor schoolprojecten ingezet, maar ook andere kunstenaars worden voor deze projecten ingezet. De vraag bepaalt dus welke kunstenaar wordt ingezet.

3.2 *Cursussen en cursisten*

Bij Hee-Art werden in het seizoen 2009-2010 door 12 verschillende docenten de volgende cursussen gegeven:

- Tekenen en schilderen
- Portret en model
- Olieverf schilderen
- Keramiek en pottendraaien
- Kinderatelier
- Vrije grafiek
- Literatuur
- Houtbewerken
- Boetseren en beeldhouwen
- Gecombineerde kunsttechnieken
- Belevingsgericht schilderen
- Edelsmeden

In totaal zijn er in het seizoen 2009/2010 203 cursisten. Cursistenaantallen per docent fluctueren van 61 tot 3, van de 12 docenten hebben er 7 een cursistenaantal van 8 of minder. Deze cursussen zijn kwetsbaar door het lage aantal cursisten. Cursussen gaan ook door met 3 cursisten. Een break-even point, hoeveel cursisten zijn minimaal nodig om een cursus kostendekkend te laten doorgaan, is hier niet aan de orde. Er wordt geen kosten-baten analyse gemaakt.

3.3 *Het kunstenaar-ondernemersmodel*

In het kunstenaar-ondernemers-model werken de kunstenaar-docenten als zelfstandig ondernemer. Ze zijn niet in dienst van een organisatie. In feite gaat Hee-Art uit van de kunstenaar/docent die zijn cursus aan de man/vrouw wil brengen. In onze visie op cultuureducatie, en zo wordt het ook verwoord in de nog door de Raad vast te stellen Nota Cultuureducatiebeleid Heerlen, zou de vraag van de burger centraal moeten staan en het aanbod daarop moeten worden afgestemd. In het geval van Hee-Art komen de cursusinkomsten volledig ten goede aan de kunstenaar-docenten. Zij betalen een (geringe) vergoeding voor de huur van de cursusruimte. De kosten voor de cursusadministratie, de huur van het gebouw, verzekeringen, energiekosten, e.d., inhoudelijk manager en conciërge komen voor rekening van de gemeente. Omdat de afdrachten van de kunstenaar-docenten aan de gemeente in geen verhouding staan tot de kosten voor de gemeente, is hier in feite sprake van een inkomensvoorziening voor kunstenaars. Ten opzichte van kunstenaars die niet onder de vlag van Hee-Art werken en die wel voor eigen rekening en risico cursussen aanbieden, is een situatie van ongelijke behandeling ontstaan. Deze situatie is in strijd met de ASV, er is geen geformaliseerde subsidierelatie, er is geen begroting en geen verantwoording.

De gemeente heeft pogingen gedaan (2006) de relatie met Hee-Art om te zetten tot een subsidierelatie, maar omdat de docenten dit niet als een verbetering zien, hebben zij daarin geen positieve actie ondernomen. Met het gevolg dat de oude constructie nog steeds bestaat.

De kosten, het financiële deel

Hieronder is de financiële opbouw van de huidige constructie Hee-Art (kosten 2009) beschreven, huur- en energiekosten zijn afhankelijk van de (nieuwe) locatie. De kosten en inkomsten van workshops nemen af. Dit waren de schoolprojecten die nu via SCHUNCK*-Educatie worden aangeboden.

Kosten		Inkomsten	
Huur	36.000	Gebruikersvergoedingen	8.480
Energiekosten	24.000	Inkomsten cursussen/workshops	11.005
Schoonmaakkosten	15.413	Opbrengsten verkopen	3.984
Personeelskosten/gages	52.902	Subsidies	3.550
Uitvoeringskosten	10.277		
Gebouwelijke kosten	1.518		
Kosten workshops	18.852		
Inkoop verkoopartikelen	6.831		
Algemene kosten	1.506		
Totale kosten	167.299	Totale inkomsten	27.019

De inkomsten van de workshops, cursusmaterialen en horeca dekken de gemaakte kosten niet. De gebruikersvergoedingen van de kunstenaars aan de gemeente staan in geen verhouding tot de gemaakte kosten.

Er ligt een raadsbesluit (begroting 2010) dat voor de functie kunsteducatie beeldend (ruim opgevat want er worden bij Hee-Art ook cursussen literair gegeven) € 50.000 beschikbaar is. In de financiële paragraaf van de nog vast te stellen nota cultuureducatiebeleid, wordt uitgegaan van dit bedrag. Willen we de functie open cursuswerk in stand houden op de huidige wijze, dan is het beschikbare budget niet toereikend. Er ligt een offerte van SCHUNCK* voor de incorporatie van Hee-Art, SCHUNCK* geeft aan een bedrag van € 146.746 nodig te hebben.

3.4 Huisvesting

Hee-Art is tijdelijk gehuisvest in de Oude Muziekschool aan het Wilhelminaplein. Van het begin af aan is helder geweest dat dit tijdelijk zou zijn. De Oude Muziekschool maakt deel uit van de Integrale Centrumvisie. De tijdelijkheid hebben we tot nu toe kunnen oprekken. De onderhoudstoestand van het gebouw vraagt eveneens om ingrijpen op korte termijn waardoor het gebouw een tijd niet beschikbaar zal zijn. Maar daarnaast is er een andere, betalende gegadigde voor het gebouw. Dit sluit aan bij de onlangs (in juli 2010) door het College vastgestelde huisvestingsstrategie voor Creatieve Industrie, waardoor Hee-Art conform de afspraken het gebouw vrij moet maken. De kunstenaars van Hee-Art eisen een nieuwe huisvesting. Er zijn alternatieven voor handen, maar deze zijn duur (inrichtingskosten voor de functie beeldende vorming zijn snel zo'n € 500.000). De bezetting van de leslokalen door Hee-Art is dusdanig dat een compleet gebouw ter beschikking stellen bedrijfsmatig niet efficiënt is. We zijn in afwachting van de bestemming van het oude CBS-gebouw. De kans bestaat dat er een beheerder komt die alle varianten van tijdelijke huur of gedeeltelijke huur toestaat. Maar dat is nog niet zeker.

4. Hoe is het open cursuswerk in de omgeving geregeld?

In dit deel gaan we in op hoe het open cursuswerk in de omgeving is geregeld. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de Volksuniversiteit Arcus in Heerlen (4.1)
- de Vrije Academie Zuid-Oostelijke Mijnstreek in Kerkrade/Landgraaf (VAZOM) (4.2)
- Kumulus in Maastricht (4.3)
- Centrum voor de Kunsten in Roermond (4.4)
- Kunstencentrum Venlo (4.5)

Tot slot vergelijken we de cursusprijzen bij elk van deze centra met elkaar (4.6).

4.1 Heerlen, Volksuniversiteit Arcus

Stichting Volksuniversiteit biedt een breed scala aan cursussen, lezingen en excursies op het gebied van cultuureducatie/vrijtijdsbesteding. Talencursussen, creatieve cursussen op het gebied van schilderen, fotografie en digitale media, literatuur, muziek etc. De Volksuniversiteit is weliswaar een aparte stichting, maar is sterk gelieerd aan Arcus. Het personeel voor coördinatie en facilitering is in

dienst bij Arcus Contracting. De stichting gebruikt de lokalen van Arcus aan de Diepenbrockstraat en betaalt daarvoor een vaste huur.

Docenten worden in principe per uur als freelancers ingehuurd, maar kunnen ook middels een bedrag per cursist worden betaald, daarbij lopen ze zelf het risico. Cursussen gaan alleen door met voldoende cursisten, bij de cursussen van docenten die per cursist betaald worden, ligt het financieel risico anders en dan kan ook bij minder cursisten de cursus doorgaan. Bij inhuur gaan cursussen alleen door als de cursus kostendekkend kan draaien. Kosten en opbrengsten zijn in evenwicht. De naamsbekendheid van de Volksuniversiteit is goed.

De Volksuniversiteit biedt geen cursussen aan als keramiek, grafiek, houtbewerking e.d., aangezien de faciliteiten daarvoor niet aanwezig zijn. In 2009-2010 worden er 18 cursussen gegeven op het gebied van beeldende vorming voor 166 cursisten gegeven. De cursussen zijn: creatief schrijven, tekenen/schilderen, digitale beeldbewerking, werken met de digitale spiegelreflexcamera, werken met de digitale compactcamera, fotografie, interieurontwerp, groen- en bloemvariaties en viltten.

4.2 Kerkrade/Landgraaf: VAZOM

De Vrije Academie Zuid-Oostelijke Mijnstreek is een door de gemeente Kerkrade en Landgraaf financieel ondersteund Kunstencentrum dat op hetzelfde gebied opereert als Hee-Art en SCHUNCK*-Educatie **samen**. De VAZOM biedt zowel cursussen voor kinderen, jongeren en volwassenen als educatieve schoolprojecten aan. Bij de schoolprojecten wordt, net als bij SCHUNCK*-Educatie, zowel uit bij de VAZOM aangesloten docenten als uit externe docenten gekozen, bij elk project de passende docent.

Docenten kunnen op drie manieren aan de cursussen gekoppeld worden:

- in dienst conform de CAO Kunsteducatie
- freelance, de CAO Kunsteducatie volgend
- IB-47 gastdocent, bruto uitbetaald, gemeld bij Belastingdienst, eveneens de CAO Kunsteducatie als richtlijn.

De VAZOM heeft 25 docenten in dienst en 10 freelancers, omgerekend naar fte's 3,5.

De cursusprijs is kostendekkend voor loon- en materiaalkosten (€ 11,50 per cursist per les). Minimum aantal cursisten 8-10. De overhead (gebouw, management en administratie) wordt door de gemeenten gefinancierd, middels een budgetsubsidie. De VAZOM hoogt haar inkomsten op door eigen projecten, waardoor ze een financiële reserve kan vormen.

Landgraaf draagt € 68.000,- subsidie bij, Kerkrade geeft € 78.000,-.

Hoofdlocatie van de VAZOM is de Campus in Kerkrade, en er is een dependance in Landgraaf aan de Voegelsjtang. In het cursusjaar 2009-2010 worden er 41 cursussen gegeven: o.a. schilderen, boetseren en edelsmeden. Er is een ruim aanbod zowel kunst als recreatief. De lokalen zijn volledig geoutilleerd. De bezetting op de Campus laat voldoende ruimte voor uitbreiding met nieuwe cursussen of met nieuwe docenten en hun cursussen.

Er zijn 500 cursisten, waarvan er ca. 100 uit Heerlen komen. Er wordt geen andere prijs in rekening gebracht voor cursisten uit andere gemeenten dan Kerkrade en Landgraaf. Dat geldt voor Hee-Art overigens ook, het cursistenbestand daar is voor een deel uit de andere Parkstad gemeenten afkomstig. De omzet van de VAZOM bedraagt € 450.000,-, er worden voor € 330.000,- projectinkomsten gegenereerd. Het overige zijn cursusinkomsten.

De directie bedraagt 0,6 fte, ondersteuning 0,5 fte, conciërge Maecon 1 fte.

Vergelijking Heerlen - Kerkrade/Landgraaf

In het schema hieronder enkele vergelijkingsgetallen.

Vergelijking	Heerlen	Kerkrade & Landgraaf
<i>Inwonertal</i>	90.000	88.000
<i>Gemeentelijk subsidie/bijdrage (exclusief inkomsten)</i>	€ 167.000 Hee-Art € 265.000 SCHUNCK* -Educatie	€ 146.000
<i>Aantal cursussen</i>	16	41
<i>Aantal cursisten</i>	203	500
<i>Personeel organisatie*</i>	5,2 fte SCHUNCK* Educatie - 3,9 fte Hee-Art - 1,3 fte	VAZOM - 2,1 fte
<i>Cursusdocenten</i>	12 kunstenaar-docenten	35 docenten (3,5 fte)

* De situatie in Heerlen (Hee-Art en SCHUNCK*-Educatie) laat zich het best vergelijken met de VAZOM, dus met Kerkrade/Landgraaf. Eén kanttekening: bij SCHUNCK*-Educatie worden schoolprojecten aangeboden in meer kunstdisciplines als bij de VAZOM, ook muziek- en bibliotheekprojecten vallen daar onder en in Kerkrade/Landgraaf zijn die ondergebracht bij de Muziekschool en Bibliotheek. In Kerkrade/Landgraaf is er voor cultuureducatie bij muziekschool en bibliotheek geen specifieke, in fte's uit te drukken formatie voor cultuureducatie.

4.3 Maastricht, Kumulus

Kumulus is het Kunstencentrum voor Maastricht e.o. Hierin zitten alle kunstdisciplines, ook muziek, dans en drama. Net als bij de VAZOM verzorgt Kumulus het open cursuswerk en de schoolprojecten. Ook de makelaarsfunctie, de rol van "onafhankelijk" bemiddelaar (te vergelijken met onze cultuurscout) wordt door Kumulus uitgevoerd en er is een intendant amateurkunst in dienst. Het gebouw, de huismeester en faciliteiten worden door de gemeente betaald. Kumulus (is een gemeentelijke culturele instelling) kost de gemeente Maastricht 2,7 miljoen (dat is dus inclusief de muzikale vorming) . De overigen kosten (salariskosten e.d.) worden in de cursusprijs verdisconteerd. Voor niet-Maastrichtenaren zijn de cursusprijzen in sommige gevallen hoger.

4.4 Roermond, Centrum voor de kunsten

Het door de gemeente Roermond ondersteunde Centrum voor de Kunsten wordt opgeheven, de huidige subsidierelatie beëindigd. Er komt een facilitair gebouw waarin o.a. het open cursuswerk wordt aangeboden, maar op basis van het kunstenaar-ondernemersmodel. De cursussen bij het Roermondse Centrum voor de kunsten zijn beduidend duurder dan de cursussen bij Hee-Art.

4.5 Kunstencentrum Venlo

Ook Venlo heeft een kunstencentrum, dat door de gemeente Venlo financieel wordt ondersteund met een structurele subsidie van € 932.251,00. De muziekschool en het cultuureducatieve aanbod voor onderwijs zijn geïntegreerd in het Kunstencentrum Venlo. Ook hier geldt dat de cursussen duurder zijn dan bij Hee-Art

4.6 Benchmark cursusprijzen

In het onderstaande schema worden de cursusprijzen van enkele cursussen naast elkaar gezet:

Aanbieder	Cursus	Aantal cursussen	Cursusprijs totaal	Cursusprijs per uur
Hee-Art	keramiek	75	€ 300,-	€ 4,00
VAZOM	keramiek	30	€ 168,-	€ 5,60
Kumulus	keramiek	78	€ 375,-	€ 4,80
Kunstencentrum Venlo	keramiek	72	€ 360,-	€ 5,00
Centrum voor de Kunsten Roermond	keramiek	72,5	€ 389,-	€ 5,37
Hee-Art	Schilderen	75	€ 300,-	€ 4,00
Volksuniversiteit	Schilderen	30	€ 125,-	€ 4,17
VAZOM	Schilderen	70	€ 322,-	€ 4,60
Kumulus	Schilderen	65	€ 300,-	€ 4,62
Kunstencentrum Venlo	Schilderen	72	€ 360,-	€ 5,00
Centrum voor de Kunsten Roermond	Schilderen	58,5	€ 314,-	€ 5,37
Hee-Art	Edelsmeden	75	€ 280,-	€ 3,73
VAZOM	Edelsmeden	70	€ 329,-	€ 4,70
Kumulus	Edelsmeden	78	€ 383,-	€ 4,91
Kunstencentrum Venlo	Edelsmeden	72	€ 360,-	€ 5,00
Centrum voor de Kunsten Roermond	Edelsmeden	58,5	€ 314,-	€ 5,37

Er is een tendens bij de kunstencentra niet alleen in Limburg maar door het hele land dat cursuskosten voor volwassenen kostendekkend moeten zijn. In ieder geval zitten altijd de kosten voor materialen en de docent erin verdisconteerd. Jongeren- en kindercursussen worden veelal meebekostigd uit subsidies.

5. Gevolgen wegvallen Hee-Art

5.1 Voor de Heerlense burger

Er zijn voldoende mogelijkheden om in Parkstad/Heerlen een cursus te volgen. Het feit dat er al zo'n 100 Heerlenaren een cursus volgen bij de VAZOM, en dat er 166 personen hun weg gevonden

hebben naar de Volksuniversiteit, is hiervan het bewijs. Zowel de Volksuniversiteit als de VAZOM hebben voldoende (gratis) parkeergelegenheid in de directe omgeving. De VAZOM is goed bereikbaar met openbaar vervoer, de bus stopt voor de deur. Onder de cursisten van Hee-Art zitten ook burgers van andere (Parkstad) gemeenten.

Wel zullen de cursisten een hoger cursusbedrag gaan betalen (zie 4.6 benchmark).

5.2 Voor de docenten van Hee-Art

De gevolgen voor de docenten moeten per individu bekeken worden. Zij kunnen met hun cursussen/cursisten soms bij de Volksuniversiteit terecht, soms bij de VAZOM. Een aantal Hee-Art docenten geeft momenteel ook al les bij de VAZOM. Zij vallen dan onder het personeelsbeleid van de instellingen, waarbij docenten salaris krijgen voor het geven van de cursussen en de cursusinkomsten naar de instelling gaan. Dat hoeft geen inkomensachteruitgang te betekenen. De huidige Hee-Art docenten krijgen de cursusinkomsten en betalen een gebruikersvergoeding. Onze berekeningen in de volgende twee uitgewerkte voorbeelden laten zelfs een inkomensvooruitgang zien bij een Hee-Art docent die naar de VAZOM overstapt.

Voorbeeld 1: docent met 61 cursisten, die 5 cursussen geeft:

Bij Hee-Art verdient deze docent: $61 \times \text{€ } 300,- = \text{€ } 18.300,-$ minus de gebruikersvergoeding van 5×30 (weken) $\times 2,5$ uur $\text{à } \text{€ } 7,98 = \text{€ } 2.992,50$. Blijft over $\text{€ } 15.307,50$.

Wordt deze docent freelance betaald conform de CAO kunsteducatie (VAZOM) dan ontvangt hij/zij voor 5 cursussen van 30 weken in totaal $5 \times 30 \times 2,5 \text{ à } \text{€ } 50,- = \text{€ } 18.750,-$.

Voorbeeld 2: docent 1 met 12 cursisten en 1 cursus

Bij Hee-Art ontvangt deze docent $12 \times 250 = 3.000,-$ minus de gebruikersvergoeding van $30 \times 2,5$ uur $\text{à } \text{€ } 7,98 = \text{€ } 598,50$. Blijft over $\text{€ } 2.401,50$.

Als freelancer conform de CAO Kunsteducatie ontvangt hij/zij $30 \times 2,5$ uur $\text{à } \text{€ } 50,- = \text{€ } 3.750,-$.

Aansluiten bij de VAZOM betekent voor de kunstenaar-docenten wat betreft hun inkomen een vooruitgang. Vooronderstelling is wel dat zij al hun cursisten meenemen en dat de cursistenaantallen zo hoog zijn dat hun cursussen doorgaan.

6. Scenario's

De hieronder beschreven scenario's hebben alle een inhoudelijk, een huisvestings- en een financieel aspect. Deze effecten zijn op hoofdpunten beschreven, afhankelijk van de inhoudelijke keuze die de Raad maakt, zullen de huisvestings- en financiële implicaties nader worden uitgewerkt, c.q. opgelost.

6.1. Handhaven huidige situatie: Hee-art blijvend faciliteren.

In dit scenario stelt de gemeente structureel een gebouw, een conciërge, administratief ondersteuner en een inhoudelijk manager beschikbaar. De kunstenaar-ondernemers sluiten met de gemeente een gebruikerscontract af.

Pluspunten	Minpunten
<ul style="list-style-type: none"> • sluit aan bij de historisch gegroeide situatie • inkomen huidige kunstenaars Hee-Art blijft gegarandeerd 	<ul style="list-style-type: none"> • hoge kosten en dus niet realiseerbaar binnen het ter beschikking staande budget • geen marktconforme prijzen in de gebruikerscontracten • strijdig met subsidiebeleid en daardoor oneigenlijke overheidsstimulering • door ontbrekend opdrachtgeverschap heeft gemeente geen invloed op het aanbod open cursuswerk • kwetsbare organisatie • huisvesting blijft een probleem

6.2. Doorstart Hee-Art in de vorm van een professioneel kunstencentrum

In dit scenario is het noodzakelijk dat de kunstenaars van Hee-Art een rechtsvorm oprichten, een vereniging of stichting. Dan kan er volgens de regels van cultural governance een bestuur worden ingesteld. Het bestuur stelt een meerjaren bedrijfsplan vast (ondernemingsplan, activiteitenplan en begroting) De gemeente gaat met Hee-Art een subsidierelatie aan en maakt afspraken over de subsidievoorwaarden om het open cursuswerk beeldend in Heerlen uit te voeren (cursusprijzen, welk aanbod e.d.). Hee-Art draagt zelf zorg voor het aantrekken van de formatie voor ondersteunende

taken. Hierbij zou ook baanbrekend werk kunnen worden betrokken. Het open cursuswerk kan in de vorm van het kunstenaar-ondernemersmodel, het bestuur zou ook kunnen kiezen voor het freelance inzetten van kunstenaars, en daarbij de CAO Kunsteducatie hanteren. De kunstenaar-ondernemers hebben in 2006 al aangegeven weinig voor dit scenario te voelen, aangezien zij de ondersteuning van de gemeente in facilitaire en kunstinhoudelijke zin noodzakelijk achten. Bovendien schatten zij in alleen al voor de exploitatie van het gebouw een bedrag nodig te hebben van ruim € 111.000.

Pluspunten	Minpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Subsidierelatie is mogelijk en daarmee heldere verhoudingen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer • Opdrachtgeverschap ligt bij gemeente en gemeente kan invloed uitoefenen op het aanbod open-cursuswerk beeldend • De huidige kunstenaars van Hee-Art krijgen een plek • Het aanbod blijft binnen Heerlen gewaarborgd • Huisvesting wordt gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeente en Hee-Art 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet realiseerbaar binnen het ter beschikking staand budget • Huisvesting blijft een probleem • Kwetsbare organisatie • Moeilijk te professionaliseren • In strijd met strategisch beleid (Strategische Beleidsnota Cultuur) : opschalen organisaties (o.a. door samenvoeging) om professionaliseringsslag te kunnen maken

6.3 **Incorporatie open cursuswerk beeldend in SCHUNCK***

In 2009 heeft SCHUNCK* een offerte en plan voor de doorontwikkeling van de functies van Hee-Art (beeldende vorming, nieuwe media en literaire vorming) aangeleverd waarin SCHUNCK* aangeeft voor de uitvoering en investeringen een totaalbedrag van € 146.746,- nodig te hebben. Hierbij wordt uitgegaan van een dislocatie van SCHUNCK*. Het kunstenaar-ondernemersmodel blijft gehandhaafd. SCHUNCK* is slechts intermediair. Ook blijft Hee-Art in de Oude Muziekschool. Er is geen bedrijfsplan en er wordt met geen woord gerept over de organisatie, het al of niet toepassen van de CAO Kunsteducatie e.d. Er wordt geen efficiëncyslag gemaakt m.b.t. de bezettingsgraad van de lokalen noch m.b.t. de kostprijsberekening van de cursussen. Wel doet SCHUNCK* een professionaliteits- en kwaliteitstoets.

Bij incorporatie in SCHUNCK* ontstaat in feite een vergelijkbare situatie als in Maastricht en Venlo, ook daar zitten alle kunstdisciplines in een Kunstencentrum onder één organisatieparaplu en vaak ook onder één dak. In Maastricht en Venlo (en beide gemeenten hebben meer inwoners dan Heerlen) geeft de gemeente een beduidend lager bedrag aan de functie kunsteducatie uit. Als je hier SCHUNCK* Muziekschool, SCHUNCK*-Educatie én Hee-Art optelt zitten we hier beduidend hoger. In Heerlen kan er wel sprake zijn van één organisatorische paraplu (SCHUNCK*), maar voor het open cursus werk beeldend is binnen het Glaspaleis geen ruimte

Pluspunten	Minpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente blijft invloed houden op het open-cursuswerk beeldend • Huidige kunstenaars van Hee-Art krijgen een plek • Het aanbod blijft binnen Heerlen gewaarborgd. • Meer samenhang met de andere kunsteducatie (SCHUNCK* Muziekschool en SCHUNCK*-Educatie) • Kwaliteitstoets gegarandeerd 	<ul style="list-style-type: none"> • de verhouding opdrachtgever-opdrachtnemerschap blijft onhelder (SCHUNCK* is een gemeentelijke afdeling en de verhouding opdrachtgever en opdrachtnemer is niet geregeld) • Huisvesting blijft een probleem • Hoge kosten: niet realiseerbaar binnen het ter beschikking staand budget. • Geen bedrijfsplan, dus geen helderheid over: <ul style="list-style-type: none"> - kostendekkendheid cursussen - organisatievorm

6.4 **Onderbrengen open cursuswerk beeldend bij de Vrije Academie Zuid Oostelijke Mijnstreek (VAZOM) / Arcus Volksuniversiteit,**

Uit het gesprek met de directeur van VAZOM blijkt dat het bestuur zeer openstaat voor samenwerking. Er zijn voldoende faciliteiten, lokalen zijn niet volledig bezet. Voldoende parkeergelegenheid voor cursisten. De locatie is goed bereikbaar (dicht gelegen bij de Euregioweg, vlak tegen Heerlen aan). De bus stopt voor de deur. Zoals de VAZOM nu ook in Landgraaf een dislocatie heeft, kan op termijn onderzocht worden of een dislocatie in Heerlen bedrijfsmatig haalbaar is. Dit is een oplossing voor alle cursussen, ook voor de cursussen die niet bij Arcus kunnen worden ondergebracht, zoals keramiek,

beeldhouwen, edelsmeden e.d. Bij de Volksuniversiteit kunnen de Heerlense burgers voor fotografiecursussen, schilder- en tekencursussen, literatuurcursussen e.d. Ook de Hee-Art cursussen op deze terreinen zouden hier ondergebracht kunnen worden. Ook met de Volksuniversiteit zijn gesprekken gevoerd. Hieruit is gebleken dat slechts een deel van de Hee-Art cursussen hier kunnen worden ondergebracht. Daarom hebben we hieronder bij plus- en minpunten de ARCUS optie weggelaten en slaan de plus en minpunten op de VAZOM-optie.

Over (subsidie)voorwaarden en een eventuele overgang van de kunstenaars van Hee-Art kan met het bestuur van de VAZOM en van Arcus Volksuniversiteit overlegd worden. De voorgenomen ombuiging: afbouw van het budget voor het open cursuswerk beeldend tot nihil in 2013 kan dan wel een obstakel vormen.

Pluspunten	Minpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente blijft invloed houden op het open-cursuswerk beeldend • Geen huisvestingsprobleem • Voldoende parkeergelegenheid en goed bereikbaar met openbaar vervoer • Afhankelijk van locatie (wel of niet in Heerlen) uitvoerbaar binnen de ombuigingen. • Een aantal van de huidige Hee-Art kunstenaars kan bij de VAZOM verder. • Sturing mogelijk van het aanbod • Heerlen laat zien dat het Parkstad groot kan denken 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet in Heerlen, maar wel in Parkstad • Geen Kunstencentrum in Heerlen: zie cirkel van Wijn – past bij een stad van 90.000 inwoners

6.5 open cursuswerk beeldend niet meer faciliteren

Er zijn in Heerlen en omgeving meerdere aanbieders actief die vanuit hun eigen atelier/werkruimte cursussen geven. Zij ontvangen geen facilitering, noch financiële ondersteuning van de gemeente Heerlen.

Mocht deze optie worden uitgevoerd, dan moet er voor de Hee-Art kunstenaars een overgangsregeling gemaakte worden. Deze kan binnen de bezuinigingstaakstelling worden gerealiseerd.

Pluspunten	Minpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Geen huisvestingsprobleem • Voldoende mogelijkheden in Parkstad • Realiseerbaar binnen het beschikbare budget 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen garantie dat er voldoende aanbod blijft. • Geen sturing van het aanbod mogelijk. • Geen kunstencentrum in Heerlen: zie cirkel van Wijn – past bij een stad van 90.000 inwoners.